

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

vychádza od roku 1991
ročník 34
december 2024
cena 1,90 eura

12

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Pomoc Božia nie je ilúzia

NÁŠ ROZHOVOR

Niektorí ho považujú za fanatika, iní za vytrvalého obhajcu učenia Cirkvi. Roky sa usiluje o zavedenie voľnej nedele, kvôli čomu založil občianske združenie Aliancia za nedeľu. Pevný vo svojom náboženskom presvedčení nedal sa zlomiť komunistickým režimom a nepodlieha ani módnym vrtochom súčasnosti. Na každom mieste, kde ide o obhajobu kresťanských hodnôt, je viditeľný s transparentmi kresťanských symbolov. Katechéta Anton ČULEN (1965), rodák z Brodského, poskytol rozhovor Svedectvu.

Anton Čulen

Foto Eva Zelenayová

● Vo svojom okolí nepoznáam človeka, ktorý by tak nebojácne na verejnosti vyznával svoju vieru. Počas bývalého režimu ste odmietli odstrániť krížik zo svojho odevu, za čo vás podmienene vylúčili zo štúdia. V súčasnosti hrdosť nosíte transparenty s kresťan-

skými symbolmi na podujatiach brániacich Cirkev a učenie Cirkvi. Z čoho to pramení?

Obaja moji rodičia boli veriaci katolíci, ktorí si svedomito plnili svoje povinnosti a starali sa, ako najlepšie vedeli, o svoje štyri deti. Viera pre nich nebola len nejaký folklór, ako to

často vidíme dnes v mnohých katolíckych rodinách na Slovensku. Predovšetkým mamka nás od malička viedla svojím životom k praktizujúcej viere. Do kostola sme spolu chodili nielen v nedeľu, ale často aj počas pracovného týždňa.

Pokračovanie na 10. strane

V ČÍSLE

Ján Košiar
Sláva Bohu na výsostiach... 2
Vyhlasenie k pádu komunistického režimu 3-4

Eva Zelenayová
Čo sa s nami stalo za 35 rokov 3
17. november 4-5-6-7
Poklona obetiam režimu v Trnave 8

Marián Tkáč
Bohatstvo slovenčiny 9
V Trnave odovzdali dekréty veteránom 12

Martin Lacko
Exulantka Oľga Sládkovičová 12
Ing. Agáta Kamenická
Naši medzi študentmi 14

ročník 34 • december 2024

Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle

Milí priatelia, politickí väzni a nositelia ich odkazu! Tento radostný anjelský spev znel pri narodení Ježiša Krista pred vyše 2000 rokmi, keď Boh v ľudskom tele prišiel na tento náš svet. To je podstata Vianoc a nie vianočné trhy, ktoré máme v našich slovenských i v iných mestách sveta už mesiac dopredu. Akosi čoraz viac sme v zajatí chleba a hier a zabúdame žiť ako ľudia obdarení rozumom a slobodnou vôľou. Zabudli sme, že nielen z chleba je človek živý (Mt 4,4) a že k šťastnému životu nestačí len materiálny blahobyt. Je to holý fakt, že všetko na tejto zemi tu raz necháme. Ostanú nám len naše dobré skutky, čo sme komu dobre v živote urobili podľa učenia nášho Pána Ježiša Krista. A práve Vianoce sú dňom jeho narodenia! Toto nám nesmú vziať nijaké vianočné trhy s grogom a vareným vínom!

Na našej tradičnej spomienke a pietnom akte kladení vencov k pamätníku obeť komunizmu 17. novembra (za prítomnosti vzácných hostí na čele s prezidentom republiky Petrom Pellegrinim) sme sa modlili modlitbu kardinála Jána Chryzostoma Korca, ktorú venoval politickým väzňom ešte v roku 1996:

Ďakujeme ti Bože za to, že sme s tvojou pomocou ako bratia a sestry tvojho Syna prežili krížovú cestu jedného z najmenejších období života nášho Slovenska - tvrdé prenasledovanie viery, slobody a kresťanského svedomia. Prosím ňa, prijmi láskavo tých, ktorí na tejto krížovej ceste padli a ktorí boli pribití na kríž Leopoldova, Ilavy, Mírova či v Jáchymove. A nám, ktorí sme všetko v spojení s tebou prežili, daj silu, aby sme už nikdy nepripustili barbarstvo, aké sa stalo v minulých desaťročiach našim údelom. Mladej generácii vnukni zas záujem a zmysel pre historickú pravdu a snahu túto pravdu spoznať. Daj nám všetkým ochotu v nadobudnutej slobode spolupracovať na diele obnovy nášho národa i celého Slovenska. Bože, buď pri nás a žehnaj nás.

Spomíname na Vianoce nášho detstva Mnohí z vás určite aj na Vianoce vo väzení

V spomienkach kardinála Korca na „normalizované“ sedemdesiate roky 20. storočia nachádzame aj toto svedectvo: „Žijeme svoj pokojný deň. Sláva za to nepatrí nikomu na výsostiach, ale človekovi na tejto zemi. Anjeli, nesúci pokoj všetkým ľuďom dobrej vôle, sú podlá loží. Mnohí ľžihumanisti budú dnes na kolenách prosíť kohosi o spásu ľudstva...“ (Rudé právo, 24. decembra 1971.) Medzitým už namiesto Božích anjelov lietali po Slovensku anjeli hrôzy a temna, načúvali, striehli a otvárali temnice...“ (Od barbarskej noci - Na slobode, Lúč 1993, s. 62).

Toto je našťastie v našich krajoch minulosťou. Dnes však máme iné výzvy a problémy, ktorým musíme čeliť. Po korone sa na nás rúti diktatúra genderizmu a genderisti, rovnako ako iní totalitní vládcovia, nestrpia žiaden odpor. Naša viera a príslušnosť k Ježišovi Kristovi nás síce žiada byť milosrdnými a odpúšťať a aj sa o to snažíme, ale aj Ježiš Kristus, ako Syn milosrdného Otca, stále sprostredkúva človeku, ktorý o to stojí, odpustenie, ale žiada: Zmeň sa! Prestaň hrešiť. Prestaň urážať Boha i svoju vlastnú dô-

stojnosť. Ty si človek a nie zvier, riaď sa svojim rozumom a nie pudom. To je pravda o človeku, že si stvorený na obraz a podobu Boha, že si stvorený ako muž alebo ako žena. To si človek nemôže slobodne vybrať. Pán Boh nestvoril na počiatku človeka ako dvoch mužov alebo dve ženy. Čo je na tom také ťažké pochopiť?

Čo hovorí zdravý rozum i Cirkev

Mnoho mocných, ktorí by chceli ovládnuť svet na svoj obraz, pretláčajú zo všetkých strán svoje genderizmy, že už neplatí, že človek je stvorený na Boží obraz ako muž a žena (Gen 1, 27), lebo to si človek môže vraj slobodne vybrať. Chceli by mať pod kontrolou všetko, preto nestrpia slobodnú výmenu názorov, najradšej by tu zaviedli myšlienkovú políciu podľa návodu Georga Orwella: *Ten, kto ovláda minulosť, ovláda budúcnosť, ten, kto ovláda prítomnosť, ovláda aj minulosť. Vojna je mier. Sloboda je otroctvo. Nevedomosť je sila.* To sú hlavné tézy z jeho románu 1984. Táto kniha by mala byť povinným čítaním v siedmej - ôsmej triede základnej školy.

Keď sme v novembri '89 zvonili kľúčmi na námestiach, nikoho ani vo sne nenapadlo, že po 35 rokoch tu bude dekadentná kultúra smrti Sodomy a Gomory ako o nej píše kniha *Genezis* (kap. 18 a 19) a že po propagande na gay pridoch v západnom svete to príde aj k nám. Zdravý rozum, viera i učenie Cirkvi jasne hovoria a definujú, že: „Homosexuálne vzťahy sú závažnou zvrátenosťou a že sú proti prirodzenému zákonu a poriadku. V nijakom prípade ich nemožno schvaľovať.“ Šieste a deviate Božie prikázanie platí pre všetkých, aj pre genderistov. Dnes tu však máme veľký tlak, aby všetky spoločenské skupiny vrátane cirkvi Katolíckej, Pravoslávnej i Protestantkej, prijali genderovú a gay friendly ideológiu. Čo tam po nejakom zdravom rozume a stáročiami overenými skúsenosťami človeka?

Božie slovo, ako vidíme, je vážna vec. Podľa starozákonnej knihy *Levitikus* (20, 10-21), ktorú poznajú aj veriaci Židia, bol za homosexualitu trest smrti. Ale Pán Ježiš Kristus, ktorý prišiel v plnosti času, a my sa hlásime k nemu (ešte stále viac ako polovica občanov SR sa hlási ku kresťanstvu), tak treba vedieť aj postoj a mienku Ježiša Krista, ktorý všetkých dorazil poznámkou, že „Kto je bez hriechu, nech prvý hodí kameň!“ Kto hodil? Nikto nehodil, lebo všetci sme hriešni. A čo povedal? „Žena, nikto ňa neodsúdil? No nikto, Pane. Ani ja ňa neodsudzujem. Ale choď a viac nehreš!“ (Jn 8, 4-11) Toto je podmienka zmeniť náš život, keď chceme dosiahnuť nejaký lepší stav v spoločnosti. Musíme začať od seba a vrátiť sa, obrátiť sa - k Bohu, k Ježišovi Kristovi.

Radostná zvesť a spev Glória - Sláva Bohu na výsostiach, ktorý budeme o pár dní opäť spievať v našich kostoloch, chce byť aj pre nás novou nádejou, že Ježiš Kristus na náš svet neprišiel zbytočne. Že ho chceme a že ho potrebujeme.

Požehnané sviatky narodenia nášho Pána a jeho prebývanie medzi nami v Jubilejnom Svätom roku 2024 vám želá

ThDr. Ján Košiar
duchovný PV ZPKO

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja ● **Vydavateľ:** PV ZPKO, založený v roku 1990 pod názvom Konfederácia politických väzňov Slovenska [KPVS] ● **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová ● **Redakčná rada:** Ján Košiar (predseda), Bruno Čanády, Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Jozef Rydlo, Juraj Vrabel a Eva Zelenayová ● **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 ● **Telefón:** 02-5263 8156 ● **e-mail:** ustredie@pv-zpko.sk ● **webová stránka:** www.pv-zpko.sk ● **IČO:** 00679879 ● **Cena jedného výtlačku: 1,90 EURA** ● **Predplatné 20 EUR**/kalendárny rok ● **Predplatné pre zahraničných abonentov: 50 USD** vrátane poštovného. ● **Číslo účtu v Prima banka Slovensko, a.s.:** SK74 3100 0000 0040 0012 8109 ● **EV:** 3851/09 ● **Tlač:** PRINTLAND, s.r.o. ● **Nevyžiadané rukopisy nevraciamy** ● **ISSN:** 1338-404X ● **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov.

Vyhlasenie bývalých politických väzňov k 35. výročiu pádu komunistického režimu

Politickí väzni komunizmu si pripomínajú 35 rokov od zvrhnutia režimu, ktorý štyri desaťročia pošliapaval ľudské práva, diskriminoval svojich vlastných občanov. Išlo najmä o tých, ktorí neprijali ideológiu komunizmu, nevyznávali materialistický svetonázor, nezradili svoju vieru v Boha a nádej na štátnu samostatnosť. Komunistické súdy dali popraviť 250 ľudí a vyše 71 000 poslali do väzníc. Tí, ktorí prežili teror bývalého režimu, založili v roku 1990 organizáciu politických väzňov. V súčasnosti ju tvoria najmä ich potomkovia a sympatizanti s hodnotovým zameraním našej organizácie.

Zdôrazňujeme, že 17. november 1989 bol predovšetkým vyvrcholením štyroch desaťročí odporu politických väzňov proti režimu a nielen riadenou udalosťou alebo konšpiráciou ŠtB.

November 1989 bol súčasťou pádu domina celého komunistického východného bloku ako nezvratnej historickej udalosti.

Za hlboký prejav neúcty k skutočným hrdinom protikomunistického odboja a za snahu prekrúcať históriu preto považujeme privlastňovanie si zásluh či medializovanie tzv. tváří novembra, ktoré len riadili dav a uchopili novú moc.

Politickí väzni komunizmu dnes so znepokojením sledujú vývoj spoločnosti, ktorá sa radikalizuje smerom k novej ideológii – progresívnemu liberalizmu, polarizujúcemu spoločnosť a opäť vytvárajúcemu obraz vnútorného a vonkajšieho nepriateľa. Vnucuje jediný správny názor a orientáciu, ako tomu bolo pred novembrom 1989.

Pokračovanie na 4. strane

Čo sa s nami stalo za 35 rokov

Ubehlo 35 rokov od zvrhnutia komunistického režimu, patrí sa bilančovať. Nedá sa poprieť, že najväčším prínosom bola obnova slovenskej štátnosti. Hlasovanie o zániku Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky 25. novembra 1992 však nesie pečať zbabelosti poslaneckých klubov KDH a SDĽ. Kádeháci odkázali, že nedajú ani jeden hlas za vznik samostatného Slovenska a esdeľáci boli tiež proti. Kresťanskí demokrati hlasovali proti prijatiu Deklarácie o zvrchovanosti SR aj proti prijatiu Ústavy SR.

Najväčšiu úlohu pri vzniku druhej Slovenskej republiky zohralo Hnutie za demokratické Slovensko a jeho predseda Vladimír Mečiar. No spoločnosť sa tvorcami štátnosti odvdáčila podobne, ako po druhej svetovej vojne tvorcami prvej Slovenskej republiky. Vtedy komunisti likvidovali ľudákov, aj fyzicky. Politický zlepenec kádehákov, esdeľákov a liberálov po roku 1998 použil modernejšie metódy. Mečiara démonizoval a démonizuje dodnes a zo všetkých štátnych inštitúcií vyhnal ľudí spriaznených so štátotvorným hnutím. Likvidoval všetko, čo sa hlásilo k slovenskej štátnosti. Zrušil výstavbu diaľnic a tým aj slovenské podniky pri jej výstavbe. Zrušil Slovenskú informačnú agentúru, novinárov televízie internoval na 28. poschodí. Vláda zrušila zábezpeku za privatizačné úvery, čím vyhnala slovenských podnikateľov z privatizácie. Bez kapitálu nemohli fungovať ani médiá,

a tak sa dostali do rúk zahraničným investorom. A vrátila sa prednovembrová jednostrannosť. Vďaka kolaborácii kresťanských demokratov s komunistami.

Počas Dzurindovej vlády došlo k privatizácii strategických podnikov ako energetika, plyn, telekomunikácie či železniarne, ibaže príjmy z ich predaja sa neprejavili na výstavbe ciest, mostov, nemocníc... ba nekonali sa ani dvojnásobné platy, čo pred voľbami sľuboval Dzurinda.

SLOVO SVEDECTVA

Po novembri '89 sme predpokladali, že si dáme do poriadku slovenské dejiny. Že konečne sa dostanú k slovu slovenskí historici, ibaže opak sa stal pravdou. Slovenských historikov odstavujeme z postov, ba dokonca jestvoval pokus zrušiť katedru slovenských dejín! A čo je už celkom nepochopiteľné, robí tak aj Cirkev s cirkevnými historikmi so slovenským srdcom.

Zatvorené kostoly počas kovidu bolo to najhoršie, čo kresťanov mohlo postihnúť.

Za úspech možno považovať fakt, že NR SR neratifikovala Istanbúlsky dohovor, cez ktorý sa do života spoločnosti pretláčala gender ideológia. Ona je však implementovaná v rozličných agendách a v školstve sa to celkom markantne prejavuje. Keď sme na začiatku 90. rokov vynakladali úsilie zakázať médiá s pornografickým obsahom, v súčasnosti sa tre-

ťosektoroví aktivisti ponevierajú v školách a propagujú sexuálnu výchovu pornografickými metódami.

Komunistická moc poslala v 50. rokoch Milana Šimečku z Brna ateizovať slovenskú mládež na vysokých školách, kde prednášal základy marxizmu. Jeho syn Martin nevie prísť Slovákom na meno a jeho syn Michal sa stal predsedom najliberálnejšej strany na Slovensku. Strany, ktorej práve to, čo poslanci parlamentu v Istanbúlskom dohovore odmietli, tvorí filozofiu jej programového zamerania. Azda najväčší pľuvanec do tváre národa vmietol poslanec za KDH František Mikloško, keď sa v parlamente postavil proti návrhu za odvolanie podpredsedu NR SR Michala Šimečku a obhajoval nadáciu komunistu Milana Šimečku, lebo vraj plní úlohu zachovania pamäti národa!

Pôsobenie KDH na politickej scéne je od samého začiatku prinajmenšom problematické. Predovšetkým preto, že hnutie si sprivatizovalo Cirkev. Mediálna ikona novembra '89 Anton Srholec začiatkom 90. rokov vyhánal z kostolov voľičov HZDS, SNS, RSS... Lebo vraj volia mravne padlých a skorumpovaných ľudí. A tohto roku KDH dokonca v pozvánke na 17. novembra uviedlo, že v Katedrále sv. Martina v Bratislave bude „ďakovná svätá omša KDH za 35 rokov slobody“.

Oslavujeme Vianoce, kým môžeme a oddeľujeme pšenicu od kúkoľa.

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Obete komunizmu mementom i pre dnešok

Deň boja za slobodu a demokraciu sme si aj tohto roku pripomenuli pri Centrálnom pamätníku popraveným a umučeným politickým väzňom komunizmu na bratislavskom cintoríne Vrakuňa. Ako prvý položil veniec k pamätníku prezident SR Peter Pellegrini.

Pietnej spomienky sa ďalej zúčastnili náčelník vojenskej kancelárie prezidenta SR generálmajor Ladislav Dohun, náčelník štábu strategického plánovania Generálneho štábu OS SR, brigádny generál Marek Banas, štátni tajomníci ministerstiev obrany, vnútra a školstva, europoslanec Milan Uhrík či nový veľvyslanec Talianskej republiky v SR Gianclemente De Felice. Ďalej zástupcovia diplomatického zboru z Nemecka, Veľkej Británie, Česka, Poľska a Španielska. Prítomný bol aj predseda Správnej rady ÚPN Jerguš Sivoš, za KPVS Michal Titus Radošinský a predsedníčka OZ Cyrilometodiáda Daniela Suchá.

Moderátor, duchovný PV ZPKO Ján Košiar, po akte kladenia venčov vyzval L. Dohuna, aby prečítal príhovor prezidenta SR Petra Pellegriniho, ktorý vzhľadom na ďalší program, nemohol ho predniesť

Prezident SR Peter Pellegrini počas aktu kladenia venčov.

Foto Eva Zelenayová

osobne. Prinášame ho v plnom znení: „Už tradične je 17. november príležitosťou pripomenúť si tento významný okamih našich dejín, keď sa naša vlasť stala súčasťou slobodného a demokratického sveta. Spomienka na túto prelomovú udalosť je zároveň príležitosťou pripomenúť si utrpenie a bolesť obetí komunistického režimu a vzdať im svoju hlbokú úctu. Chcel by som na tomto mieste spoločne

s vami venovať tichú spomienku všetkým prenasledovaným, mučeným, väzneným a popraveným, ako aj ich rodinným príslušníkom.

Všetkým, ktorí na vlastnej koži a na vlastných životoch pocítili krivdu a nespravodlivosť vtedajšej moci. Všetkým, ktorí trpeli, či už priamo, fyzicky, alebo v dôsledku iných, sofistikovanejších spôsobov prenasledovania. Politické režimy stojace na

Vyhlásenie bývalých politických väzňov k 35. výročiu pádu komunistického režimu

Pokračovanie z 3. strany

Napriek faktu, že Ústava Slovenskej republiky jasne deklaruje, že Slovenská republika sa neviaže na žiadnu ideológiu, progresívna agenda opäť vnucuje spoločnosti len svoje videnie sveta, odtrhnutie sa od európskej kultúry a tradícií, ktoré mäťúco nazýva predsudkami a stereotypmi.

Potláčanie slobody slova, prejavu a názoru, politické čistky, názorová netolerancia nomenklatúrne maniere, ohýbanie práva, cenzúra, vyhadzovanie z práce, nová ideologická indoktrinácia nielen detí na školách, ale aj celej spoločnosti, fanatický aktivizmus, agitácia s angažovanými umelcami, novinármi a médiami sú podľa bývalých politických väzňov znepokojujúce javy v spoločnosti, ktorej hrozí návrat totalitného systému.

Politickí väzni boli objektom aj subjektom ľudskoprávnej agendy v ilegalite počas komunistickej totality. Ľudsko právnu agendu si preto berieme symbolicky späť pod svoju kuratelú a žiadame, aby zástupcovia bývalých politických

väzňov mali zastúpenie v každom verejnom orgáne, najmä v radách pri úrade vlády, kde sa pertraktuje ľudskoprávna agenda.

PV ZPKO je organizácia, ktorá uchováva svedectvo na dobu komunizmu, ktorý zákonom č. 125/1996 Z.z. Národná rada SR vyhlásila za nemorálny a protiprávny. Odmietame návrat jeho nových foriem. Politickí väzni komunizmu sú jediným spoločenstvom v Slovenskej republike pripomínajúcim si obeť komunizmu. Vážime si účasť najvyšších ústavných činiteľov, členov diplomatického zboru, medzinárodnej organizácie politických väzňov INTER-ASSO ako aj zástupcov verejného života na pietnej spomienke 17. novembra pri centrálnom pamätníku obetí komunizmu na Vrakuňskom cintoríne v Bratislave.

**Predsedníctvo Politickí väzni
Zväz protikomunistického odboja, III. odboj
V Bratislave 15. novembra 2024**

Predsedníctvo PV ZPKO pred pamätníkom obetí komunizmu.

Foto Eva Zelenayová

Hostia na Cintoríne Vračuňa.

Foto Eva Zelenayová

nenávisti, na nadradenosti jedných nad druhými, vždy v dejinách skôr či neskôr stroskotali. V našom prípade je však hodné úprimného a historického obdivu, že sa pád komunistického režimu a železnej opony zaobišiel bez násilia a bez krviprelievania. A že sa zásadná politická zmena pred 35 rokmi udiala v atmosfére eufórie a radosného očakávania.

Na druhej strane to však neznamená, že by sme mali zabudnúť na zločiny totalitného režimu a na krivdy, ktorých sa dopustil. Je našou povinnosťou uchovať si ich v našej historickej pamäti. A je aj našou povinnosťou odovzdávať tieto skúsenosti a poznanie ďalším generáciám. Pocity sklamaní a frustrácie, azda aj opráv-

nené, môžu i dnes prispievať k oživeniu démonov nevráživosti. Nesmie sme však dopustiť, aby táto negatívna

Členovia PV ZPKO počas slávnostného aktu kladenia vencov.

Foto Eva Zelenayová

emócia znovu získala vplyv v spoločnosti. Nikdy sa ako národ neposunieme vpred, ak budú naše mysle opanované túžbou po nenávisti či násilí. Prajem Slovensku, aby sa aj naďalej opieralo o hodnoty slobody, demokracie, vzájomného rešpektu a ľudského porozumenia. Aby sme opäť dokázali nájsť v sebe nádej, ľudskosť a vzájomné porozumenie – tak ako v Novembri '89."

Príhovor tiež predniesol predseda Správnej rady Ústavu pamäti národa Jerguš Sivoš. Zdôraznil v ňom: „Nie je náhodou, že si deň pádu komunistického režimu pripomíname pri Centrálnom pamätníku politických väzňov obetí komunistického režimu. Najmä im patrí dnešný sviatok. Prešli si peklom utrpenia, násilných vyšetrovaní, väzením, pracovnými tábormi, uránovými baňami, museli utiecť zo svojej domoviny. Odňatím živnosti či hospodárstiev zobrali komunisti mnohým občanom možnosť samostatnej obživy. Stratili možnosť nadobudnúť vzdelanie, či uplatniť sa. Režim ich označil za nepriateľov spoločnosti, doslova za bývalých ľudí. Riadili sa však heslom, kto stratil majetok, nestratil veľa, kto stratil slobodu, stratil mnoho, kto stratil vieru, stratil všetko.“ A pripomenul: „Sloboda, dialóg a spolupatričnosť sú odkazom Novembra '89.“

Prihovoril sa aj predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda. Svoj príhovor spojil s odovzďovaním pamätných medailí organizácie k 35. výročiu jej vzniku. Uverejňujeme ho na inom mieste. **Pokračovanie na 6. strane**

Obete komunizmu mementom i pre dnešok

Pokračovanie z 5. strany

Pod krížom pamätníka následne zaznela modlitba Jána Chryzostoma kardinála Korca: „Ďakujeme ti Bože za to, že sme s tvojou pomocou ako bratia a sestry tvojho Syna prežili krížovú cestu jedného z najtemnejších období života nášho Slovenska – tvrdé prenasledovanie viery, slobody a kresťanského svedomia. Prosím ťa, prijmi láskavo tých, ktorí na tejto krížovej ceste padli a ktorí boli pribití na kríž Leopoldova, Ilavy, Mírova či v Jáchymove. A nám, ktorí sme všetko

Spoločná fotografia.

Foto Eva Zelenayová

Záujem mladých je nádej.

Foto Eva Zelenayová

v spojení s tebou prežili, daj silu, aby sme už nikdy nepripustili barbarstvo, aké sa stalo v minulých desaťročiach našim údelom. Mladej generácii vnukni zas záujem a zmysel pre historickú pravdu a snahu túto pravdu spoznať. Daj nám všetkým ochotu v nadobudnutej slobode spolupracovať na diele obnovy nášho národa i celého Slovenska. Bože, buď pri nás a žehnaj nás.“

Ján Košiar na záver predniesol modlitbu Otče náš a požehnal všetkých prítomných. Pietne zhromaždenie ukončila hymnická pieseň Kto za pravdu horí.

Eva Zelenayová

Na okraj

Centrálny pamätník obetiam komunizmu na bratislavskom cintoríne Vrakuňa je od svojho požehnanja miestom pietnej spomienky 17. novembra. Štátna reprezentácia si považovala za svoju povinnosť zúčastniť sa na kladení vencov k pamätníku obetí komunizmu, lebo 17. november znamenal koniec komunistickej diktatúry. Tak to bolo až do tohto roku. Tentoraz si jednotlivé politické strany urobili svoj program. Smer a Hlas položili vence k buste Alexandra Dubčeka. Čo však má Dubček so 17. novembrom? Opozičné strany zvolali míting na Nám. SNP. Kádeháci si urobili svoju sv. omšu a separátne sa stretli pri pamätníku na cintoríne Vrakuňa. Ďalšie opozičné strany zasa na brehu Dunaja pri Bráne slobody v Devíne.

Ako teda si pripomínať Deň boja za slobodu a demokraciu? Je pochopiteľné, že organizácia politických väzňov po roku 1989 uchopila 17. november ako deň

spomienky na obete komunizmu a začala organizovať pietne spomienky. Pridala sa aj štátna reprezentácia, ibaže podaktoré politické strany považovali 17. november za svoj sviatok a keď boli pri moci, organizovali slávnostné večerné programy s vylúčením politických oponentov.

Prezident SR Peter Pellegrini sa prihovára za to, aby réžiu osláv zobrala do rúk vláda. Súčasne pripomína, že „spomienka na túto prelomovú udalosť je zároveň príležitosťou pripomenúť si utrpenie a bolesť obetí komunistického režimu a vzdať im svoju hlbokú úctu“. Takže vláda by nemala obísť organizáciu politických väzňov, lebo akt kladenia vencov pri pamätníku obetí komunizmu má svoju tradíciu i poslanstvo. Pripomína súčasnej generácii krehkosť politického systému, ktorý môže byť zneužitý voči vlastnému obyvateľstvu, ak nechá tyranov rozhodovať o sebe. A či to vo večerných hodinách bude slávnostný koncert alebo iný druh programu je na profesionálnych pracovníkoch kultúry. **(zl)**

Príhovor predsedu PV ZPKO Jána Liteckého Švedu

Ožili príbehy obetí komunizmu

Vítam všetkých na pietnej spomienke venovanej obeť červeneho teroru. Teroru, ktorý nielen zatváral na dlhé roky, ale aj popravoval len za iné názory na ideologické a historické otázky, čo je znakom každej totality. Vám všetkým, ktorí ste túto našu pietnu spomienku poctili svojou účasťou, patrí veľké a úprimné poďakovanie a hlboká poklona. Ďakujem vám aj v mene nášho čestného predsedu Arpáda Tarnóczyho, ktorý sa nedávno stal prezidentom Asociácie Maltézskeho rádu na Slovensku a ktorý vás všetkých srdečne pozdravuje. Žiaľ, nemôže tu byť s nami, keďže iba predčierom ho prepustili z nemocnice.

Dnes nebudem čítať z mien vytesaných na našich pätnástich mramorových tabuliach, tzv. navrátenie mien, ale budú to mená tých, ktorí ako ďalší po sneme dostanú pamätň medaily k 35. výročiu založenia našej organizácie. Je len príznačné, že skoro všetky budú udelené in memoriam.

Ladislav Babala, in memoriam. Odsúdený za členstvo v päťčlennej „protišťátnej“ skupine v roku 1951 na dva plus päť rokov. Ako sám vravel že preto, lebo do vedenia štátu sa chytala zberba. V pracovnom tábore v Jáchymove (Ležnica - Pokrok) mal zlomenú chrbticu. Zomrel v roku 2012

Anton Halko, in memoriam. Bol ako vojak v roku 1972 (časy vraj miernej normalizácie) odsúdený za pokus o opustenie republiky na 17,5 roka väzenia za velezradu (Ilava, Leopoldov). Zomrel s podlomeným zdravím v roku 2010

Jozef Ištók, in memoriam. Narodil sa v roku 1932, člen Bielej légie. V roku 1949

odsúdený na 15 rokov odňatia slobody. Svoj trest si odpykával vo väzniciach v Košiciach, Bratislave, Ilave a v Mírove, neskôr ako mladistvému mu bol znížený trest na päť rokov. V roku 1989 bol pri zakladaní našej organizácie, vtedy pod menom KPVS.

Bohumil Louda. Bol odsúdený a zavretý kvôli viere za svoje náboženské presvedčenie dvakrát. V roku 1975 a 1977. Prepustený bol v roku 1981

Ján Macko, in memoriam. Spoluzakladateľ PV ZPKO (KPVS), člen Bielej légie, odsúdený v roku 1947 (!) so skupinou troch gymnazistov na tri roky väzenia. Zomrel v roku 2012

Michal Mandúch, in memoriam. Narodil sa v roku 1942, dlhoročný predseda regionálnej organizácie PV ZPKO v Bánovciach nad Bebravou. Rehabilitovaný politický väzeň predošlého režimu a člen našej organizácie od samého vzniku.

Ing. Ján Siksa, in memoriam. V roku 1951 na protest proti zatváraní kňazov a rehoľných sestier sa postavili študenti, medzi ktorých patrili aj Ján Siksa. Po tejto udalosti bol v marci 1951 zatknutý a v júni 1951 bol Štátnym súdom v Bratislave odsúdený za velezradu na tri roky odňatia slobody ako hlavný trest, ďalej peňažný

trest 5000 Kčs a ako vedľajší trest konfiškáciu majetku a stratu občianskych práv. Po vynesení rozsudku bol umiestnený do Leopoldova, nasledovali Ostrov pri Karlových Varoch, Jáchymov - tábory Rovnosť, Ležnica, Svätopluk kde pracoval v bani. Prepustený bol v roku 1954.

Zomrel po ťažkej chorobe, ako následok väzenia v roku 2004.

Olga Beaufortová, dcéra zakladajúceho člena našej organizácie Štefana Nováka. Vybavila financovanie poznávacej cesty po táborech smrti a účasť na pietnej spomienke Jáchymovské peklo. V tom čase nám už nezostávali financie vzhľadom na pokus predošlej vlády zničiť našu organizáciu drastickým skrátením dotácie. Možno inšpirácia aj pre ďalších, aby si tiež zaslúžili takúto symbolicky vydatú medailu?

Yvonna Fodorová, in memoriam. Yvonna Fodorová sa narodila 28. februára 1962 vo väznici v Jáchymove počas väzby jej matky Anny, politickej väzenkyne. Už v prvom roku života sa u nej začala prejavovať epilepsia, ako následok psychického a fyzického týrania matky počas vypočúvania a ťažkých podmienok po narodení, kedy o novorodencov väzenkyň nebolo dostatočne postarané a najmä im bol odopretý dôležitý fyzický kontakt s matkami. S touto oslabenou psychikou ju čakal ťažký život striedania školy, práce a pobytu v katastrofálnych psychiatrických ústavoch. Kvôli politickej averzii až nenávisti systému voči rodičom bola vylúčená aj z konzervatória, čo niesla veľmi ťažko, nakoľko akordeón bol jej život. Otec jej vďaka priateľom v západnom Nemecku zohnal aj kvalitné lieky, bol pre ne až pri hranici. V ústave sa k Yvonne však nedostali!!! Yvonna je nevinná, tichá obeť zločineckého komunistického režimu. Zomrela v nemocnici v októbri 2018.

Nuž a tým, ktorí neprežili, umučení, popravení, ale aj všetkým našim nebohým členom, ktorí nás opustili za posledný rok do večnosti chcem spomenúť nedávno zosnulého Mirka Tuchyňu. Okrem iného sa zaslúžil o pamätň tabuľu mladistvým väzňom v Hlohovci, teraz venujme minútu ticha.

Predseda PV ZPKO J. Litecký Šved odovzdáva medailu. Foto Eva Zelenayová

Spomienka na November '89 v Košiciach

Mesto Košice si 35. výročie Nežnej revolúcie uctilo 17. novembra vo večerných hodinách. Na toto významné podujatie bola pozvaná aj naša organizácia. Podujatie sa začalo pred našou pamätnou tabuľou umučených a väznených politických väzňov na Hlavnej ulici č. 66. Za účasti primátora mesta Jaroslava Poláčeka, námestníčky primátora mesta Lucie Gurbalovej, poslancov Mestského zastupiteľstva a obyvateľov mesta sa k prítomným za Magistrát mesta prihovril Richard Hergott.

Ján Brodňanský a Juraj Vrábel pri pamätnej tabuli. Foto archív

Zdôraznil, že sloboda sa nenabúdala ľahko. Poďakoval sa aj politickým väz-

ňom, ktorí sa už v päťdesiatych rokoch minulého storočia postavili na odpor komunistickému režimu.

Predseda RO PV ZPKO v Košiciach Juraj Vrábel pripomenul, že sloboda nie je samozrejmosťou a nedostali sme ju zadarmo. Tisíce politických väzňov o ňu bojovali v koncentračných komunistických táborech, vo väzniciach a gulagoch. Žiaľ, niektorí sa jej ani nedožili. Ich pamiatku si prítomní uctili minútou ticha.

Juraj Vrábel
predseda RO PV ZPKO Košice

V Nitre aj pri Berlínskom múre

Pri nitrianskom pamätníku všetkým obetiam komunizmu na Slovensku v rokoch 1948-1989 sa tohto roku 15. novembra stretli členovia regionálnej organizácie PV ZPKO v Nitre, aby si uctili ich pamiatku. K pamätníku položili veniec, zapálili sviečky a pomodlili sa za duše obetí komunizmu. Napriek tomu, že svedkov zločinov bývalého režimu z roka na rok ubúda, pri pamätníku sa stretli členovia organizácie v hojnom počte: Alžbeta Loudová (predsedníčka), Margita Bartová, Juraj Konya,

Eva Brinichová, Gitka Luknišová, Agáta Fišerová, Ivan Liday, Mária Balážová, Zdeno Kysučan, Alžbeta Látečková, Marta Vaculová, Anna Plesníková, Anna Mesarošová, Mgr. Krescencia Gallová, Zuzana Šinkovičová, Soňa Šubová, Mgr. Zuzana Šubová, Magda Bačová, Helena Hlavačková, Katarína Micháľková a Veronika Jordánová.

Mestský úrad v Nitre organizoval spomienkové stretnutie k 35. výročiu Novembra '89 pri Berlínskom múre na Štefánikovej triede. Pozvanie prijala aj

Pri pamätníku v Nitre. Foto archív

naša organizácia, za ktorú veniec k pamätníku položila predsedníčka RO PV ZPKO v Nitre Alžbeta Loudová. **(al)**

Poklona obetiam režimu v Trnave

V piatok 14. júla 2006 odhalili v Trnave Pamätník nespravodlivo prenasledovaných v rokoch 1948-1989. V piatok 8. novembra 2024 pamätník znovu požehnal trnavský arcibiskup Mons. Ján Orosch. Prečo? Kvôli rekonštrukcii parku bol inštalovaný na nové miesto, k budove Knižnice Juraja Fándlyho. Pamätník dostal nový podstavec, nové tabule a v noci je osvetlený. O vybudovanie pamätníka sa zaslúžil člen našej organizácie, dnes už nebohý Vojtech Ottmar. Je tiež autorom dvoch textov na pamätníku.

Pri pamätníku v Trnave. Foto Eva Zelenayová

Počas spomienkového aktu si účastníci pripomenuli troch blahoslavených – Zdenku Schelingovú, Titusa Zemana a Jána Havlíka. Ich odkaz je jednoduchý: Aj v dnešnej dobe nám chcú zobrat naše najpodstatnejšie kam patríme, čo chceme, naše hodnoty, ktoré si chceme zachovať a pre ktoré sa obetovali.

Predseda Trnavského samosprávneho kraja Jozef Viskupič zdôraznil: „Skláňajúc sa pred týmito obetami si uvedomujeme

hodnotu slobody, pravdy, spravodlivosti a viery. Pripomíname si, že práve vďaka ich odvahe a obetiam dnes tu môžeme stáť, dnes môžeme žiť v slobode a dnes môžeme aj niečo budovať. Tento motív je hnacím motorom mesiaca slobody v Trnavskom samosprávnom kraji, podujatia, ktoré má obyvateľom tieto hodnoty pripomínať.“

Pri pamätníku vystúpil aj predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda, ktorý pripomenul, že síce na pamätníku je uvedený rok 1948 odkedy sa oficiálne hovorí o komunistickom režime, ale „monster procesy sa začali už v roku 1947“.

Arcibiskup Orosch predtým, než požehnal pamätník, povedal: „Týmto našim slávením vyznávame vieru, že tí čo sa boja Boha a milujú ho, všetko slúži na dobro. Nepochybujeme, že treba vždy a vo všetkom hľadať Božiu pomoc.“

Na spomienkovom podujatí vystúpila aj predsedníčka RO PV ZPKO v Trnave Eva Hluchová, ktorá účasť našej organizácie pri pamätníku aj organizačne zabezpečila. **(ez)**

Bohatstvo slovenčiny

Keď po roku 907 stráca Slovensko svoje centrálné sídlo, jeho politický život sa decentralizuje podľa žúp. Ba dokonca aj podľa dolín a údolí riek, dôsledkom čoho je 150 existujúcich nárečí slovenčiny. Ale nielen množstvo a pestrosť nárečí, ale aj množstvo a pestrosť krojov či folklórneho prejavu robí z nás národ v istom zmysle výnimočný. Dovolím si dokonca zamýšľať sa nad tým, či práve oná decentralizácia podľa dolín a údolí riek, ale aj lokálne rozpory a spory medzi „dolinami a údoliami“ nás, ako národ, neochránili pred zánikom. Keď totiž prišiel akýkoľvek nepriateľ, čoskoro zbadal, že nemal s kým bojovať. Nemali sme spoločnú armádu a ani výzbroj (v tomto smere sme sa veľkým oblúkom za nedávnych troch vlád vlastne vrátili do tamtých čias, keď sme armádu výzbroj podarovali susedom). Nepriateľ vlastne nenašiel súceho nepriateľa, a tak sme prežili.

Ostaňme však pri jazyku a reči. Tá je v našich stredo-európskych pomeroch rozhodujúca pre príslušnosť k národu či etniku. Zoberme si našich južných susedov. DNA majú vlastne slovenskú (Slovenmi sa kedysi dávno nazývali všetci dnešní Slovania. Srbsko-moslimská speváčka Lepa Brena spieva „Ja sem Jugoslovenka“). Len v jazyku ich od nás definitívne odklonil v čase, keď spisovnú slovenčinu kodifikoval Bernolák, slobodomurár, kalvín František Kazinczy. Zatiaľ čo Bernolák nemal problém zostaviť Slowar so 40-tisíc slovenskými slovami, Kazinczy musel 10-tisíc chýbajúcich slov pre maďarčinu vymyslieť. A tak sa stala maďarčina po nemčine „novou pánskou rečou“. Kto chcel byť pánom, musel sa naučiť Kazinczyho maďarčinu. Inak Maďari dosiaľ tvoria nové slová. Kým celý svet hrá hokej, Maďari hrajú jégkorong (ľadový kotúč). Nesvedčí o príbuznosti „starej maďarčiny“ so slovenčinou veta „Drága es a ritka kaša“, v preklade „Drahá je tá kaša riedka“?

Maďari nikdy neboli Uhrami

Prežili sme v kráľovstve, kde uhorskí vzdelanci vedeli po latincky, ale viac-menej ovládali aj dobovú slovenčinu. Podľa Sasinka len dvaja uhorskí králi vedeli „po kumánsky“ (maďarsky) a to Žigmund Luxemburský a Matej Korvín. Uhrami boli vlastne len Slováci, lebo ako píše Cyril Hromník, historik žijúci v Južnej Afrike, Maďari Uhrami nikdy neboli. Vždy vystupovali ako Maďari a skutočných Uhrov až tak nemali v láske, že sa do maďarčiny slovo Uhor ani len „nezmestilo“.

Mali sme osobnosti, o ktorých nevieme nič. Napríklad Petra Revu (1568 – 1622), dedičného župana Turčianskej stolice, ktorý s úradníkmi svojho panstva viedol korešpondenciu v kultivovanej slovenčine. Po latincky napísal dielo *O pôvode, udatnosti, víťazstve, osude svätej koruny Uhorského kráľovstva*, ktoré posmrtné, v roku 1659, vyšlo v rozšírenom vydaní ako spis o uhorských dejinách: *De Mo-*

narchia et Sacra Corona Regni Hungariae centuriae septem (O monarchii a svätej korune Uhorského kráľovstva). V ňom vôbec prvý raz v uhorskej historiografii vysoko oceňuje slovanské etniká, ich dlhovekosť, ako aj ich rolu pri výstavbe uhorského štátu. Zdôrazňuje, že „reč slovanská či ilýrska je dnes zo všetkých reči najrozšírenejšia. Ak sa má sláva reči posudzovať podľa upotrebenia, príbuznosti a rozšírenosti, reč slovanská s latinskou vyrve ostatným palmu víťazstva. S jej pomocou možno prejsť pol Európy a ešte aj časť Ázie.“

Vychádzal z prameňov

Ako prvý uverejnil aj text *Privilégia Alexandra Veľkého Slovanom*. Alexander Veľký, zakladateľ gréckeho impéria, vyslovuje v ňom údajne vďaka „slávnemu pokoleniu Slovanov a ich jazyku,“ želá im pokoj a blaho od seba a od jeho nástupcov v spravovaní sveta. Tento text bol obľúbeným argumentom autochtónnosti Slovanov, odvolávali sa naň slovenskí vzdelanci už v 17. a ešte aj v 18. storočí. Na základe jeho diela vznikali neskôr národné obrany a obrodnecké koncepcie slovenských dejín. Aj známa *Apológia Jána Baltazára Magina*, označovaná za prvú slovenskú národnú obranu. Aj keď sa Matej Bel domnieval, že ide možno o podvrh, dával Revu za príklad súvekej vede. Páčilo sa mu, že dôsledne študoval pramene.

Iný Peter, Peter Pázmaň (1570 – 1637), kardinál pochovaný v bratislavskej katedrále sv. Martina, založil internát – rímskokatolícky seminár – pre chudobných uhorských študentov vo Viedni, známe Pazmaneum. Vyšlo z neho množstvo slovenských vlasteneckých kňazov. Napríklad Ján Baltazár Magin, Jozef Ignác Bajza, Andrej Radlinský, Martin Hattala, Ferdiš Juriga, Jozef Tiso. V roku 1625 vydal *Ostrihomský rituál (Rituale Strigoniense)*, v ktorom sú slovenské texty, pochádzajúce zo 14. storočia, zapísané v kultúrnej slovenčine. Je to naša najstaršia tlačená kniha, v ktorej je slovenčina podobná tej, ktorá sa v 19. storočí stala spisovným jazykom. V roku 1635 založil Trnavskú univerzitu, druhú slovenskú univerzitu po Academii Istropolitana. Tu pred rokom 1655 pripravoval Sélešihu *Cantus catholici*, tu sa angažoval Maximilián Hell, tu vytváral Samuel Timon koncepciu dejín slovenského národa. Boli tu napokon aj neúspešné pokusy zriadiť katedru (stolicu) slovenskej reči!

Pokiaľ ide o naše nárečia, ktoré sú bohatstvom slovenčiny, nie je pravda, že by napríklad Zemplínčan nerozumel Záhorákovi, či naopak. Ak aj nie ste Zemplínčan, zaiste porozumiete nášmu vianočnému viňšiu: „**Viňčujem vám viňčujem na tote svate švjatočky, hojňejši, pokojňejši, na hure urody, u dvore tri plody, žeby sce chodzilí pomedži stožocky jak jasny mešačok pomedži hvizdočky, v komore žele, u chyži vešele! Toto vam viňčujem na svate švjatočky!**“

Marián Tkáč

Pomoc Božia nie je ilúzia

Pokračovanie z 1. strany

A keď sme spolu s bratom od detstva začali ministrovať, tak to už bolo takmer každý deň a veľa času sme trávili aj na fare. Mali sme šťastie, že sme v tom čase mali vynikajúcich kňazov, čo sa venovali deťom a mládeži.

Na mňa osobne veľmi zapôsobilo, ako sa mamka odvážne a nekompromisne postavila za právo svojich detí chodiť na vyučovanie náboženstva na základnej škole, keď sa riaditeľka pokúsila odmietnuť prevziať od nej prihlášky na vyučovanie náboženstva. A nebol to jediný prípad jej boja za dodržiavanie ľudských práv a úplnej náboženskej slobody v časoch komunistickej totality. Podobne zareagovala aj vtedy, keď sa dozvedela, že ma triedny učiteľ v SOU ZVL Skalica doslova vyhodil zo školy len preto, že som si odmietol počas vyučovania zvesiť krížik zo svetra. Zastávala sa ma už na základnej škole, keď som si odmietal dať dolu reťazku asi s 10 cm krížikom, ktorý som si kúpil na hodoch v Brodskom a hrdo som ho nosil. V našej rodine sa teda aj počas komunistického režimu brala viera vážne, čo samozrejme znamenalo aj to, že sa to niektorým aktívnym komunistom nepáčilo a usilovali sa obom rodičom zneprijemňovať život. Otec mal veľké problémy v práci preto, že jeho otec odmietal vstúpiť do družstva v období násilnej kolektivizácie. Úrad práce v Senici ho za trest plánoval odsunúť obrábať pôdu do Sudetov. Ako zázrakom ho zachránilo lekárske potvrdenie o zlom zdravotnom stave. Bolo cítiť, že Pán Boh drží nad nimi svoju ochrannú ruku.

● **Je známe, že počas bývalého režimu museli kresťanské rodiny strpieť v školách ateistickú výchovu. Aké však bolo vonkajšie prostredie vášho detstva?**

Na moju výchovu mali veľký vplyv kapucíni, ktorí v tom čase pôsobili v Brodskom. Predovšetkým páter Benedikt František Wild, u ktorého som niekoľko rokov býval na fare. Bol ako môj druhý otec a po večeroch sme pre-

berali nielen teologické veci a rôzne náboženské otázky, ale aj aplikáciu evanjelia do každodenného života v komunistickom prostredí. Alebo úctu k národu a cyrilo-metodskému duchovnému dedičstvu. Ako zdroj informácií nám slúžilo počúvanie Rádia Slobodná Európa, Hlasu Ameriky a rádia Vatikán. Ako väčšina kapucínov, aj on bol kňaz, čo prešiel komunistickým väzením vo Valdiciach. Svoju vieru bral naozaj vážne a pre Ježiša Krista bol ochotný aj trpieť. A to na mňa silno zapôsobilo. Rovnako ako časté stretnutia s vdp. Antonom Kebisom, farárom v Kútoch. Aj ja som chcel byť ako oni. Páčila sa mi zásada, ktorú nám vstúpili: Pamätaj si, že keby aj všetci zradili, ty musíš vytrvať! Dnes je na Slovensku takýchto kňazov ako šafranu.

● **Nemožno povedať, že nejestvujú. Marián Kuffa po úraze vo Vysokých Tatrách celkom zmenil svoj život a v súčasnosti patrí k tým kňazom, akých ste spomenuli.**

Vo svojej knihe *Orol zo žakovskej fary* som o.i. uviedol, že je venovaná Otcovi národa vdp. Mariánovi Kuffovi za duchovnú mobilizáciu slovenského národa, zasväteného Sedembolestnej Panne Márii Patrónke Slovenska, za odmietnutie Istanbulskeho dohovoru NR SR. Mohol by s Božou pomocou, tak ako aj otec národa Andrej Hlinka, urobiť ešte veľa dobrého pre Slovensko, keby mu stále niekto z KBS nehádzal polená pod nohy. Žiaľ, i dnes „veľkňazi a farizeji“ prenasledujú prorokov.

V mojom živote tiež nastal veľký zlom po ťažkom úraze, ktorý sa mi stal následkom očkovania ešte ako žiakovi základnej školy. Krátko po očkovaní som odpadol tak nešťastne, že následný pád mi spôsobil silný otras mozgu a krvácanie. Niekoľko týždňov som strávil ochrnutý na lôžku, nevedel som dokonca ani hýbať očami do strán. Pamätám si, ako lekár hovoril mamke, že sa musí zmieriť s tým, že už asi nikdy nebudem môcť chodiť a zostanem na vozíku. Keď som to počul, veľmi ma to rozrušilo. Hrával som súťažne futbal

a nevedel som si predstaviť, že by som si už nikdy nemohol zahrať s kamarátmi. Mal som aj šťastie, že sa o mňa v skalickej nemocnici starala MUDr. Viera Hlavatá. Chodila za mnou na izbu takmer každý deň. Tiež mi neskôr povedala, že považuje za zázrak, že som sa z toho dostal. Vtedy som sa rozhodol, že dám Pánu Bohu a Panne Márii sľub, že ak ma zachránia, a ja znovu budem chodiť a hrať futbal, tak sa budem každý deň modliť desať rokov štyri sväté ružence denne a budem vždy odvážne aj verejne pred komunistami vystupovať na obranu Boha a Cirkvi.

● Aj ste to dodržali?

Musím povedať, že to, čo som sľúbil, bolo pre mňa mimoriadne ťažké, lebo od malička som bol dosť bojazlivý a hanblivý chlapec. Keď som v škole počul nejakého učiteľa, ako vyslovil moje meno, keď ma vyvolal, tak mi až srdce zovrelo. Postaviť sa niekde pred ľudí a odvážne niečo povedať bolo pre mňa nemysliteľné. Veľa mi v tejto veci pomohlo ministrovanie a to, že som v kostole o.i. často čítal, predmodlieval sa ruženec či krížovú cestu.

● Chodíte, nie ste na vozíku, takže splnili ste sľub?

Čoskoro som zistil, že dať Pánu Bohu takýto sľub je naozaj veľmi vážna vec. Pán Boh vtedy začne takéhoto človeka až neuveriteľne skúšať. Na druhej strane ak človek plní to, k čomu sa zaviazal, tak mu Pán Boh dáva aj potrebné milosti a nešetří ani zázrakmi. Boh mi často dával pocítiť, že je pri mne. Pomáhal mi aj citát z Listu sv. apoštola Jakuba: „Podriadte sa teda Bohu; diablove sa vzoprite a ujde od vás.“ (Jak 4, 7).

● Spomínate si na niektoré udalosti vo vašom živote do roku 1989, ktoré by sme mohli nazvať vzburou voči režimu?

Tak, ako som sa choval na základnej škole, na strednej škole, tak som sa správal aj v zamestnaní i na základnej vojenskej službe. Stalo sa, že som viackrát odmietol splniť nezmyselné vojenské rozkazy. Bez zvláštnej Božej milosti

Anton Čulen v bratislavskej kancelárii PV ZPKO.

Foto Eva Zelenayová

by som to asi ťažko, v tomto vojenskom prostredí, dokázal. V Jičine nás aj s jedným kňazom takmer po každej vychádzke vypočúvali členovia vojenskej kontrarozvedky, lebo sme v uniformách chodili do kostola na svätú omšu. Už len takéto vypočúvanie, o ktorom všetci vedeli, bolo nepríjemné a malo za cieľ zastrašiť nás. Tento môj zápas za ľudské práva a náboženskú slobodu spôsobil, že som sa v auguste 1989 v maďarskom Šoproni neúspešne pokúsil o ilegálny prechod hraníc do Rakúska a následne do Talianska, kam som chcel ísť študovať teológiu. Mnohé tieto udalosti opisujem v mojej knihe *Kde iní končia, my začíname*. Tento sľub, ktorý som dal Pánu Bohu a Panne Márii sa snažím dodržiavať až podnes. Beriem stále veľmi vážne slová, ktoré Boh povedal Jeremiášovi: "Nezlom sa v ich prítomnosti, inak ťa ja zlomím pred ich očami!" (Jer 1, 17).

● **Pracovali ste v podniku Nafta Gbely a ako jediný ste nepodpisali dokument odsudzujúci vyhlásenie Charty 77 Niekoľko viet. Prečo?**

Aj na toto obdobie mám pekné spomienky, lebo som tam mal veľa priateľov. Ale zažil som aj trpké sklamanie z postojov ľudí, ktorých som poznal ako veriacich. Nemohol som pochopiť, ako môžu viesť dvojaký život - v rodnej obci chodiť do kostola a byť

kresťanmi a na pracovisku podporovať hocjakú hlúposť, ktorú si komunisti vymysleli. Na schôdzi ROH som neodmietol podpísať iba pamflet odsudzujúci vyhlásenie Charty 77 *Niekoľko viet*, ale aj akýsi protest proti tomu, že Václav Havel položil kvety pri soche sv. Václava v Prahe. Zdalo sa mi absurdné, aby sme sa vyjadrovali k tomu, že niekto niekde položí kyticu kvetov. Dopredu sme vedeli, o čom tie schôdze budú, takže keď sme sa o tom rozprávali, väčšina mala podobný názor ako ja. Ibaže keď predsedajúci schôdze vyzval zamestnancov, aby to podpísali, všetci priam automaticky podpísali. Zostal som jediný, čo to odmietol. Ženatí katolícki muži sa vyhovárali, že majú rodiny a nechcú prísť o prémie. Vraj keby som bol i ja ženatý a mal rodinu, tiež by som to podpísal. Takýto postoj ma veľmi sklamal.

No vážnejšia situácia nastala v podniku tesne pred Vianocami, keď došli zásoby palivovej nafty. Odmietol som splniť nezmyselný a nebezpečný príkaz zvráť nádrže elektrickým oblúkom vonku. Na moje prekvapenie aj ostatní zvráť sa postavili na moju stranu. V novembri '89 som s kamarátmi v areáli ŠP Nafta Gbely popísal nádrže štetcom a vápnom protikomunistickými heslami. Podobne som niekoľko hesiel popísal aj v rodnom Brodskom. Tieto moje postoje mali za následok, že som

bol navrhnutý na funkciu predsedu ROH v ŠP Nafta Gbely.

● **Aj keď ste detstvo preživali v časoch normalizácie, zrejme máte pekné spomienky na Vianoce. Čo predstavovali Vianoce vo vašej rodine, ako ste ich preživali a ako ich prežívate v súčasnosti?**

Vianoce som prežíval predovšetkým v kostole a veľmi rád na to spomínam. Všetko sa začínalo už adventom a rorátnymi svätými omšami, ktoré sa začínali ráno o 6, 30 hod. Miništrovali sme v bundách, na ktoré sme si obliekli miništrantské košeľe, s baranicami na hlavách a v rukaviciach. V kostole nebolo kúrenie, tak ako dnes. Neraz bola aj voda v ampulkách zamrznutá. A po svätej omši rýchlo domov na raňajky a hneď do školy. Ku koncu adventu bolo treba s pánom kostolníkom nakúpiť stromčeky, nasadiť ich na stojany a na mieste v kostole ich ozdobiť. Tiež pripraviť Betlehem s figúrkami Sv. rodiny a všetko pozapájať do elektriny. Len stromčekov bolo v kostole takmer dvadsať. Rád som chodil do kostola aj večer, zažal som si stromčeky a modlil sa sv. ruženec. Malo to svoje čaro, rád si na to spomínam. Boli to naozaj každý rok krásne Vianoce.

Zvláštnu atmosféru mala aj polnočná sv. omša. Kostol bol vždy plný na prasknutie, sneh nebol len výnimočne ako dnes, čo dávalo Vianociam ešte väčšie čaro. Po skončení polnočnej svätej omše sme už mali nachystané prskavky, na ktorých sme spodnú časť drôťika zahli ako háčik, a tie sme potom zapálené vyhadzovali na staré lipy pred kostolom. Desiatky zapálených prskaviek sa tak zachytávali na konároch, takže sme si aj počas komunistického režimu pred kostolom o jednej v noci vytvorili žiariace vianočné stromčeky. Ako deti sme sa na to vždy tešili. Pamätám si aj na to, ako sme ako deti chodievali počas Vianoc v snehu k najbližšej rodine koledovať. V súčasnosti trávim každý rok Vianoce doma s rodinou a snažíme sa dodržiavať a zachovávať tradície, ku ktorým patria spoločná večera, čítanie Svätého písma, účasť na svätých omšiach a samozrejme modlitba pri domácom Betleheme a stromčeku.

Eva Zelenayová

Exulantka Oľga Sládkovičová

Slovenskí exulanti na Západe desaťročia udržovali plamienok slovenskej pravdy v čase, keď táto bola doma pošliapaná. Jednou z jeho osobností je aj Oľga Sládkovičová, ktorá sa tohto roku dožila okruhlejšieho 90-ky.

Narodila sa 26. februára 1934 v Bratislave v rodine Prutzerovcov, ktorá prišla z tirolského Prutzu ešte v 15. storočí. Jej matka bola Češka z Plzne; v SR ostala vďaka tomu, že mala manžela nemeckej národnosti. Napriek nemeckej národnosti sa v rodine rozprávalo slovensky. „Od malička sme boli aj s bratom vychovávaní v slovenčine“, spomínala.

Do ich životov osudovo zasiahol rok 1945 a tzv. oslobodenie. Nemci boli zbavení občianstva. Otec ostal bez práce – nik ho nezamestnal – a rodina s dvoma deťmi bez strechy nad hlavou. Dva roky živorili na pokraji hladu. „Skutočne sme hladovali – cez vojnu nie – ale po vojne. Ten hlad mi strašne utkvел, na to sa nedá zabudnúť... Na štvorčlennú rodinu sme dostávali pol litra mlieka na deň, aj to len preto, že som bola dieťa“, spomínala. Prežili len vďaka tomu, že brat pracoval. Rodine hrozilo aj vyhnanie z republiky. Situácia sa rodine Prutzerovcov zlepšila až keď si otec na radu úradov zmenil národnosť. Oľga maturovala v roku 1953 na dievčenskom gymnáziu, ktoré následne štát zmenil na maďarské. (O to viac ju šokovalo, keď ju maďarskí kolegovia – vedci v Nemecku v r. 1992 presvedčali, že na Slovensku predsa žiadne maďarské školy neexistujú.)

Napriek tomu, že bola najlepšou z triedy, nemohla pokračovať v štúdiu. V r. 2018 spomínala: „Prišli dvaja páni v dlhých kožených kabátoch s opaskami a vyvolali ma. Povedali mi, aby som sa ani nepokúšala ísť študovať. Boli sme triedy od A do E a ja som bola najlepšia žiačka zo školy, mala som samé

jednotky. Mňa to prekvapilo a hovorím im: Ja nemám ísť študovať? Veď som najlepšia žiačka, mám samé jedničky! Nó ale váš otec je Nemeck!“

Útek v roku 1967

Keďže pomery v ČSSR sa zásadne nemenili, rozhodla sa, aj s 11-ročným synom, ujsť. Príležitosť sa naskytla počas podnikového zájazdu na hokejové majstrovstvá vo Viedni v roku 1967. Na rozdiel od iných utečencov mala vo Viedni strýka, v Innsbrucku bratranca a vedela výborne po nemecky. Keď ukázala rodinný pôvod, dostala aj nemecké občianstvo. Pochopiteľne rodičov aj zamestnávateľa navštívili eštebáci.

S (neskorším) manželom Rudolfom sa usadili v bavorských Alpách. Najprv pracovala v Inštitúte americkej armády, kam jej pomohla znalosť slovenčiny a ruštiny. Potom až do penzie v Ústave pre výskum ovzdušia v Garmisch Partenkirchene. Spomínala: „V tom 1968 to bolo zaujímavé. Robila som päť rokov v ruskom a východoeurópskom inštitúte americkej armády. Tam pripravovali diplomatov pre ZSSR a východný blok. Bolo to asi vo februári 1968, keď mi jeden z amerických lektorov povedal, že Rusi k nám, do Československa, vmaširujú... Ja som neverila, kdeže. Veď vtedy bola práveže dobrá atmosféra, priam eufória, zdalo sa, že všetko bude lepšie! To bolo vo februári. A potom v auguste, keď sa to stalo, sme boli šokovaní...“

Po skúsenosti so sovietskymi tankami v roku 1968 už neverila, že by sa do rodnej Bratislavy vrátila. Všetko sa však napokon zvrátilo. Spolu s manželom Rudolfom sa zaujímali o dianie v rodnej vlasti. Keďže žili v slobodnom svete, videli, ako je v ich starej vlasti pošliapaná otázka pravdy. Z vlastných úspor podporili mnoho dobrých projektov (knižných, kultúrnych, cirkevných), o ktorých boli presvedčení, že sú v „novej dobe“ potrebné. Patrili a patria k tým, čo mnoho nerozprávali, no o to viac konali. Slovensko je takýmto exulantom ešte mnoho dlžné...

Martin Lacko

V Trnave odovzdali dekréty veteránom

Ústav pamäti národa v spolupráci s Trnavským samosprávnym krajom odovzdal 25. novembra t. r. dekréty pre veteránov protikomunistického odboja in memoriam. Slávnostný akt sa uskutočnil v Zrkadlovej sále Divadla Jána Palárika v Trnave. Za svojho otca prevzala dekrét Ing. Darina Čatárová, taktiež za svojho otca prevzal dekrét Miroslav Halas a za manžela Mária Horváthová.

K účastníkom slávnostného zhromaždenia sa prihovoril predseda Trnavského samosprávneho kraja Jozef Viskupič, predseda Správnej rady ÚPN Jerguš Sivoš, predseda KPVS Peter Sandtner a predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda. Ten okrem iného povedal: „Mimochodom – ako mohol kvalitne fungovať

Spomienková fotografia.

Foto Vendelín Šuran

režim, ktorý z radov plnoprávných občanov vylúčil demokratov, aristokratov, ľudákov, agrárikov, dôstojníkov, kňazov, veriacich, podnikateľov, živnostníkov, usilovných sedliakov, kvalitných literátov a slobodných umelcov a postupne dokonca aj Židov, ktorí v začiatkoch s nimi spolupracovali? Druhá vec, ktorá s tým súvisí, je morálny marazmus, ktorý nám tu zostal po zákonitom skrachovaní patologického režimu. Keďže nezmyselné myšlienky sa dali presadzovať jedine pomocou lži a teroru, väčšina ľudí sa odučila vraviť pravdu. Veď tá, vyslovená na verejnosti, bola automatickou poukážkou do väzenia alebo rovno na popravisko.“

(jm)

Dominik Kaľata: Biskup, ktorý staval mosty

Spolok Slovákov v Poľsku v Krakove vydal knihu Michala Válku *Dominik Kaľata: Biskup, ktorý staval mosty*. Publikácia mapuje život a dielo biskupa Dominika Kaľatu, rodáka zo Spiša. Narodil sa 19. mája 1925 v Novej Belej, slovenskej obci, ktorá sa po druhej svetovej vojne stala súčasťou Poľska. Za prvej Slovenskej republiky sa vzdelával v Levoči u jezuitov a neskôr vstúpil do Spoločnosti Ježišovej. Počas komunistického režimu bol prenasledovaný, väznený a nútený vykonávať robotnícke práce. Napriek tomu bol tajne vysvätený za kňaza i biskupa.

Dominik Kaľata bol významnou postavou tajnej cirkvi na Slovensku. Počas obdobia totality pôsobil v utajení, za biskupa tajne vysvätil Petra Dubovského. Po opakovanej väzbe a prepustení na amnestiu emigroval v roku 1969 do Rakúska. V zahraničí sa venoval nielen akademickému štúdiu, ale aj pastorácii slovenských emigrantov v rôznych krajinách. Pracoval, hoci neoficiálne, aj ako pomocný biskup vo Freiburgu. Vatikán ho

oficiálne menoval za titulárneho biskupa Semty až v roku 1985.

Kniha zdôrazňuje aj jeho úsilie o ochranu práv slovenských veriacich v Poľsku, ktorí čelili asimilácii a nemali možnosť slúžiť bohoslužby vo svojej rodnej reči. Dominik Kaľata neúnavne pracoval na riešení týchto problémov, no jeho úsilie narazilo na nepochopenie. Po roku 1989 sa vrátil na Slovensko, kde vypomáhal v pastorácii a venoval sa aj pedagogickej činnosti na teologických fakultách. Zostával aktívny až do konca svojho života, podporoval výstavbu kostolov a slúžil slovenským veriacim doma i v zahraničí. Zomrel 24. augusta 2018 v Ivanke pri Dunaji.

Ľudovít Košík
Foto archív KPVS

Vyšlo nové CD nášho predsedu

Vydavateľstvo Pavian Records vydalo nový album Jána Liteckého Švedu a jeho skupiny s recesným názvom Víťazný traktor *The Fake News Blues*. Okrem členov skupiny (Oto Berežný bicie, Ján Litecký Šveda jun. basgitar) si tam možno vypočúť aj kvalitných sólistov Boboša Procházku, Ivana Tomoviča a huslistu Milana Tedlu, známeho aj z komorného súboru Warchalovcov.

Skupina je naďalej verná svojmu bluesovému štýlu, no rovnako dôležitou súčasťou projektu sú texty. Ako napovedá už názov CD, je tam veľa odkazov na našu, politicky miestami veľmi neradosnú prítomnosť. No nie prvoplánovým jazykom, skôr umeleckými metaforami. Pár ukážok z textov:

Super deep boss a super veľkochov / veľká ZOO pavúkov z olova / tlačiarenskú čerň tam súkajú noc čo noc / čo ráno zavesia ti zas na nos / trans, woke, fóbia, pomaly ťa ubija / hoax, hate, gender, fake / dávno si delete (FAKE NEWS

BLUES); Armani, Boss, Benetton udávajú tón / Playboy, Prosecco a Vogue, plameň holých nôh/haute couture a haute cuisine v mori sladkých vín/ tekuté sú mreže, priesvitné strážne veže (HLADKÝ SVET); Nadzemskú morzeovku bez ťukania / aj na ulici v ušiach máš / svoj adrenalin grátis aj v autobuse dostávaš / a každý chápe kýva hlavou veď už nie je včerajší / len politicky korektný (NEMÝ BLUEJS).

Album končí pesničkou **LABYRINT A KOLOTOČE**: Jedenásť kruhov nekonečna labyrint starý / ošúchaný kameň ťa nesie hoc aj bez tváří / postojáčky, pokľaciačky, tú kresbu nosíš v sebe / trbliece sa nádejne v ženskom oku, na tráve aj v lese / nezablúdiš ani v meste, stále kráčaš k sebe / teraz máš desať kruhov terča rovno na čele / noviny, reklama, TV nemá lepšie ciele / aj lunapark má bludisko, zo samých zrkadiel / a všetko žiari, hučí, tečie, letí, z obrazov je lekvár / ty nestíhaš už ani len spoznať vlastnú tvár. (JZB)

STALO SA

1. decembra 1989 vláda ČSSR nariadila zrušiť drôtené zátarasy na hraniciach s Rakúskom, ktoré slobodný svet nazýval „železnou oponou“.

1. decembra 1991 vyšlo prvé číslo mesačníka politických väzňov Svedectvo.

2. decembra 1946 sa začal proces proti J. Tisovi, A. Machovi a F. Ďurčanskému pred Národným súdom v Bratislave. Členmi senátu boli: predseda Igor Daxner a šiesti prísediaci, všetci evanjelického vyznania, alebo ateisti. Žalobcami boli Ľudovít Rigan, Juraj Šujan a vojenský prokurátor plukovník Anton Rašľa.

6. decembra 2006 zomrel dlhoročný člen a funkcionár krajskej poľky v Žiline Emil Rafaj.

7. decembra 1961 zomrel bp. Michal Buzalka. Narodil sa 18. septembra 1885 v Sv. Antone kde je aj pochovaný. V roku 1940 bol vymenovaný za vojenského vikára Slovenskej armády. Dňa 12. januára 1951 ho Štátny súd v Bratislave v procese spolu s biskupmi Jánom Vojtaššákom a Pavlom Petrom Gojdičom odsúdil na doživotie. Bol väznený vo Valdiciach, Leopoldove, Prahe-Ruzyni, Žiline, Ilave a v Prahe-Pankráci. V roku 2000 sa začal proces jeho blahorečenia.

7. decembra 2006 zomrel pápežský legát, prenasledovaný komunistickým režimom, Mons. Viktor Trstenský.

10. decembra 1947 bol na trest smrti zastrelením odsúdený generál armády SR a veliteľ Rýchlej divízie Jozef Turanec. Neskôr mu trest zmenili na 30 rokov väzenia. Zomrel vo väznici v Leopoldove v roku 1957.

14. decembra 1948 vláda rozhodla presunúť 65 000 verejných zamestnancov „do výroby“. Išlo o prvú masovú diskrimináciu politicky „nespolahlivých“ občanov brutálnym znížením ich spoločenskej pozície a pracovných ziskov. Tieto opatrenia pokračovali aj začiatkom päťdesiatych rokov a postihli 75 000 občanov.

21. decembra 1991 zomrel v Oravskom Bielom Potoku Štefan Šmálik. Narodil sa v Nižnej Šuňave 17. decembra 1908.

22. decembra 1948 zomrel slovenský arcibiskup Karol Kmeťko, sídelný biskup nitriansky. Jeho nástupcom sa stal Eduard Nécsey.

22. decembra 1949 schválilo Predsedníctvo ÚV KSČ návrh na mocenský zákrok proti kláštorom.

24. decembra 1916 sa v Krivej na Orave narodila bl. Zdenka Schelingová. Pochovaná je v Bratislave – Podu-

najských Biskupiciach. Blahorečená bola 14. septembra 2003 v Bratislave-Petržalke.

27. decembra 1992 zomrel v Bratislave bývalý poslanec Slovenského snemu a najbližší spolupracovník Karola Sidora, komunistickým režimom prenasledovaný Pavol Čarnogurský.

31. decembra 1992 zanikol štátny útvar Česká a Slovenská federatívna republika.

December 1987. Vyše 500 000 ľudí podpísalo petíciu katolíkov za náboženskú slobodu. Iniciatíva vyšla z Moravy, ale najväčšiu odozvu vyvolala na Slovensku (vyše 300 000 podpisov).

December 1955. Podľa odhadu nemeckého historika J. G. Hoenscha bolo v Česko-Slovensku 230 „nápravných zariadení“ (väznic, pracovných táborov, uránových baní a pod.) a v nich 240 000 uväznených občanov, z ktorých asi 80 percent za politické „zločiny“.

V rokoch 1948 – 1955 bolo v socialistickom Česko-Slovensku materiálne zničených 27 500 000 kníh, z najväčšej časti to boli publikácie zhabané v kláštoroch a v iných náboženských inštitúciách a panských sídlach. Ďalšie státisíce vzácnych vydaní boli rozpredané zahraničným antikvariátom.

Naši medzi študentmi

Do našej Strednej odbornej školy lesníckej v Bijacovciach 23. októbra 2024 zavítala vzácna návšteva. O minulosti politických väzňov nám prišli porozprávať členovia Zväzu protikomunistického odboja, predsedníčka RO PV ZPKO v Prešove Mária Dvorčáková a podpredseda PV ZPKO Štefan Novák.

Práve on bol súčasťou skupiny študentov, ktorí boli pre svoje náboženské presvedčenie či protikomunistický postoj vylúčení zo školy, vypočúvaní a nakoniec aj odsúdení na väzenie, ktoré absolvovali vo veľmi

Štefan Novák rozpráva svoj príbeh.

Foto archív

ťažkých podmienkach Jáchymovských uránových baní, v táboroch smrti. Bolo nám ctou vypočuť si ten-

to ťažký životný príbeh s dobrým koncom. Ďakujeme.

Ing. Agáta Kamenická

PRIPOMÍNAME SI

V decembri si pripomínáme významné životné jubileá týchto našich členov. Spomíname aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

45 rokov

Ladislava Veselá, Martin 29.12.1979

60 rokov

Zuzana Pflugová, Spišská Nová Ves
23.12.1964

65 rokov

Anastázia Gadušová, Levoča 28.12.1959

75 rokov

Eva Jančová, Trenčín 31.12.1949

80 rokov

Ľubica Petrušová,
Nové Mesto nad Váhom 3.12.1944
Emília Ihnátová, Košice 22.12.1944

81 rokov

Anna Gombárová, Zvolen 27.12.1943

86 rokov

Ing. Viliam Zopp, Bratislava 2.12.1938

Miroslav Žila, Badín 2.12.1938

Melánia Straková, Piešťany
25.12.1938

88 rokov

Mária Gregušová, Nitra 6.12.1936

Rozália Hockicková, Spišské Podhradie
15.12.1936

Hedviga Slivková, Ilava 20.12.1936

90 rokov

Anastázia Kulášová, Bratislava
15.12.1934

92 rokov

Gizela Račková, Bratislava
28.12.1932

93 rokov

Pavol Kuľa, Levoča 18.12.1931

95 rokov

Mária Slugeňová, Levoča 25.12.1929

*Jubilantom
srdečne blahozeláme*

PRISPELI NA SVEDECTVO

JUDr. Peter Brňák, Bratislava 50 EUR

Michal Malatinský, Bratislava 10 EUR

MUDr. Dagmar Pechová,
Bratislava 20 EUR

Ing. Marián Šuran, Bratislava 100 EUR

Mária Šidová, Ružomberok 50 EUR

Ing. Renáta Červeňanová,
Mníchova Lehota 20 EUR

Michal Manduch, Topoľčany 50 EUR

Juraj Hurný, Graz, Rakúsko 200 EUR

PhDr. Alžbeta Danišková,
Bratislava 44 EUR

Anonymný darca, Bratislava 50 EUR

*Darcom vyslovujeme
úprimné poďakovanie*

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 86 rokov, 12. októbra 2024, zomrela **Eva KARNAYOVÁ** dlhodobá členka regionálnej pobočky PV ZPKO v Michalovciach. Posledná rozlúčka s rímskokatolíckymi obradmi sa konala v Dome smútku v Michalovciach 15. októbra 2024 aj za účasti členov pobočky. *Ospravedľňujeme sa rodine, príbuzným, priateľom a známym, že sme v čísle 11/2024 uviedli nesprávne meno zosnulej.*

† Vo veku 95 rokov, 1. októbra 2024, zomrel **Ján SUROVÝ**, dlhoročný člen regionálnej pobočky PV ZPKO v Ružomberku. Žádušná sv. omša sa konala v kostole sv. Ondreja a pohrebne obrady 7. októbra 2024 v Dome smútku na Hlavnom mestskom cintoríne v Ružomberku.

**Pozostalým vyslovujeme
úprimnú sústrasť**

Naši medzi osobnosťami

Životné príbehy našich členov sa dostávajú aj do ďalších období a kníh. V Katolíckych novinách č. 46/2024 vyšli spomienky Margity Zimanovej od autorky Lívie Dvorskej.

A v týchto dňoch vychádza knižka Kataríny Kovačchovej Keď zvoní nad krajinou, ktorá ponúka mozaiku príbehov zo zákulisia rozhovorov so slovenskými osobnosťami. Nechýbajú v nej osudy čestného predsedu PV ZPKO Arpáda Tarnóczyho a Margity Zimanovej. Blahoželáme.

(red)

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Bývalý minister vnútra SR Roman Mikulec sa rozhodol, že rezort nebude financovať náš časopis Svedectvo a súčasné vedenie rezortu zrejme nedopatrením rozhodnutie bývalého vedenia MV SR nezrušilo. Preto aj naďalej sme odkázaní na Vašu pomoc, bez ktorej vydávanie Svedectva nie je možné zabezpečiť. Výšku štátnej dotácie síce súčasná vláda vrátila na úroveň spred vlády Igora Matoviča, ibaže stále zostáva v platnosti zákaz financovať z nej aj vydávanie Svedectva. Znovu sa obraciame na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom

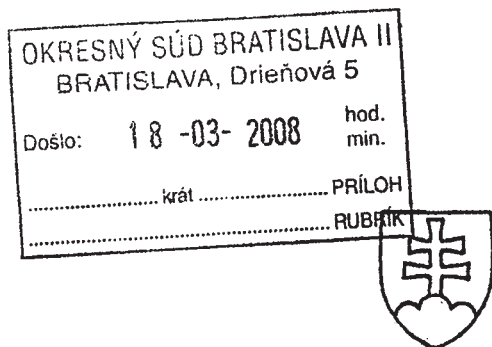
okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda neprajníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdu podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na **číslo účtu: SK74 3100 0000 0040 0012 8109**, alebo sa kontaktujte na tel. číslo: 02-52 63 81 56.

Darcom úprimne ďakujeme.
Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo

PRIPOMÍNAME

Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú **v pondelok a v stredu od 9.00 hod. do 12.00 hod.**

Upozorňujeme našich členov, že mimo úradných hodín sa telefonicky nedovoľujú do kancelárie Predsedníctva PV ZPKO.

9 Co 375/06 – 167
1205222008

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave rozhodol v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Romana Huszára a členov senátu JUDr. Martyiny Mišovicovej a JUDr. Magdy Florekovej v právnej veci navrhovateľa : **Mgr. Anton Čulen, bytom Bratislava, [REDACTED]**, zastúpeného Mgr. Renátou Záhorákovou, advokátkou v Bratislave, Staromestská č. 6/D, proti odporcovi : **Slovenský plynárenský priemysel, a.s., Bratislava, Mlynské nivy č. 44/a**, zastúpeného JUDr. Martinom Gajarským, advokátom v Bratislave, Záhradnícka č. 61, o **určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru výpoveďou a náhradu mzdy, na odvolanie odporcu proti medzitýmnemu rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 13. júna 2006 č.k. 20 C 186/05-137**

t a k t o :

Odvolací súd napadnutý medzitýmnym rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odôvodnenie

Napadnutým medzitýmnym rozsudkom súd prvého stupňa určil, že výpoveď z pracovného pomeru daná navrhovateľovi odporcom dňa 17.5.2005 je neplatná a jeho pracovný pomer trvá. Zároveň prvostupňový súd rozhodol, že o náhrade mzdy, o vzájomnom návrhu a o trovách konania bude rozhodnuté v konečnom rozsudku.

Vo svojom rozhodnutí uviedol, že dokazovaním, ktoré vo veci vykonal, zistil, že na základe dohody o zmene obsahu pracovnej zmluvy uzavretej dňa 23.1.2004 vykonával od 1.1.2004 navrhovateľ druh práce: pracovník infraštruktúry – registratúra. Odporca písomne listom zo dňa 17.5.2005 dal navrhovateľovi výpoveď z dôvodu, že Rozhodnutím predstavenstva Slovenského plynárenského priemyslu, a.s., uznesením číslo 160/09/2005 zo dňa 10.5.2005 o organizačnej zmene bolo pracovné miesto navrhovateľa podľa pracovnej zmluvy zrušené, v dôsledku čoho sa navrhovateľ stal nadbytočným. Odporca zároveň navrhovateľovi oznámil, že nemá pre navrhovateľa vhodné voľné pracovné miesto s tým, že